

Omslagartikel

Wat heeft aura's lezen en op je hoofd staan met werk te maken? Steeds meer, zo blijkt. Medewerkers van Mercedes dansen voor creativiteit, telecombedrijven laten hun kantoren energetisch reinigen. Spiritualiteit is hot en wordt zelfs noodzakelijk geacht om te presteren. 'Zoals je olie in een machine stopt, stop je nu yoga in je medewerker'
» Dominique Haijtema

Zweeven op de

Dansende ambtenaren, consultants die op hun hoofd staan of een spirituele coach die ruimtes energetisch schoonmaakt voor vergaderingen. In 2008 is niets te gek om op kosten van de baas of belastingbetaler aan de persoonlijke ontwikkeling te werken. Als het aan vakbond CNV ligt wordt meditatie een nieuwe arbeidsvoorwaarde. Bij de Amsterdamse politie en ING zijn medewerkers al aan het mediteren en bij Nuon mogen medewerkers sinds kort in een inspiratievilla aan hun mentale gezondheid werken door yoga en andere spirituele activiteiten te ontplooiën.

Spiritualiteit is hot. En wie nu denkt: dat is niets voor mij, kan toch beter verder lezen. Er is namelijk een stille revolutie gaande in het bedrijfsleven. Spiritualiteit lijkt de nieuwe zakelijkheid te worden. Nog nooit gehoord van energieën of aura's? Dan is het tijd voor bijscholing.

Organisatieadviesbureau Pentascope eindigt bij de jaarlijkse Great Place to Work-verkiezing

steevast in de bovenste regionen van ranglijsten met beste werkgevers van Nederland. Het bedrijf, dat onder meer Amersfoortse Verzekeringen en Essent tot zijn klanten rekent, heeft twee spirituele coaches in dienst. Hun taken? Ruimtes energetisch schoonmaken voor belangrijke vergaderingen, individuele coaching verzorgen en de spirituele sfeer bewaken. Pardon? 'Vergis je niet, een spirituele coach is allesbehalve zweverig', zegt Engbert Breuker, directielid van Pentascope. 'Wij hadden al voldoende wetenschappers in dienst en zochten iets wat de heilheid van de mens centraal stelt; een verbinding tussen hoofd en hart, zodat je jezelf mee naar je werk kunt nemen en je passie en talent kunt ontwikkelen.'

Volgens Breuker is er geen scherpe afbakening tussen de zakelijke en spirituele wereld. 'Natuurlijk moeten wij geld verdienen, maar wij besteden tijd en aandacht aan alle aspecten van de mens: fysiek, emotioneel, mentaal en spiritueel. Zweverig? Er is inmiddels voldoende weten-

schappelijk bewijs dat intenties ofwel gedachten voor reële gebeurtenissen kunnen zorgen.'

Doorgeefluik van universum

Christy van den Putten is een van de twee spirituele coaches bij Pentascope. Zij kan een zogeheten 'reading' verzorgen waarbij zij als een 'kosmisch doorgeefluik' van het universum fungeert en belangrijke boodschappen doorgeeft. Hoe dat in zijn werk gaat? 'Ik vraag eerst toestemming aan iemands hogere zelf om informatie uit de universele bibliotheek op te vragen', zegt Van den Putten. Maar Van den Putten kan ook uit de voeten met wat aardse aspecten. Zo kan ze dubbele agenda's en onuitgesproken conflicten bespreekbaar maken. 'Ik maak vooral inzichtelijk wat nauwelijks wordt gevoeld of gezien.'

Naast Pentascope maken ook woningcorporaties en telefoonbedrijven veelvuldig gebruik van haar diensten. Dat verbaast haar natuurlijk niet. 'Ik doe dit werk al achttien jaar en het klopt

Jan Pieter van Lieshout brengt organisaties in beweging door groepen met elkaar te laten dansen

FOTO: KARIJN KAKEBEEKE

werkvloer

altijd wat ik voel. Bijna iedereen is gevoelig voor sfeer of energie, maar ik kan me afstemmen op een ander of een ruimte en geef een stuk energiezorg.'

Spiritualiteit gaat vooral over onderwerpen als bewustwording en zingeving. Kenmerkend is de holistische benadering: alles hangt met elkaar samen. De vier dimensies van de mens — fysiek, emotioneel, mentaal, spiritueel — kunnen niet los van elkaar worden gezien. Vragen als 'Waarom ben ik hier?' of 'Wat is mijn toegevoegde waarde?' staan centraal. Van den Putten denkt dat het universum een handje kan helpen bij het beantwoorden van deze vragen. Maar wie denkt pasklare oplossingen uit het universum te krijgen, heeft het mis. 'Je krijgt geen antwoord op de vraag of je wel of niet met je baan moet doorgaan, maar eerder een inzicht waarom je steeds tegen dezelfde problemen aanloopt. Het waarom is belangrijk, niet het hoe.' Van den Putten wil graag 'mensen helpen op zoek te gaan naar hun specifieke kwaliteiten en hun meer-

waarde'. Haar cliënten melden zich met klachten als 'ik zit niet lekker in mijn vel' of 'ik zit op de verkeerde plek'. 'Ik help ze op energieniveau te gronden en in hun eigen kracht te geloven', vertelt zij. Kennis en vaardigheden zijn bij

'HONDERDEN AMBTENAREN DANSTEN TIJDENS EEN VERANDERTRAJECT, DAARNA WAS ER MINDER WEERSTAND'

medewerkers voldoende ontwikkeld, maar toch zijn ze vaak ontevreden omdat zij niet in contact zijn met hun kern, aldus Van den Putten. 'Mensen begrijpen vaak niet waarom hun steeds hetzelfde overkomt. Zij durven zichzelf niet te laten zien, daar is moed voor nodig.'

Elk bedrijf kan wel een spirituele coach gebruiken, vindt Van den Putten. 'Bij reorganisa-

ties of fusies wordt vaak een heel blik aan consultants opengetrokken. Er wordt aandacht besteed aan de bedrijfsprocessen en de infrastructuur, maar de impact op mensen of hun gevoelens wordt vaak buiten beschouwing gelaten. Een spirituele coach kan vragen wat mensen nodig hebben om zich veilig te kunnen voelen.'

Waar wij in het Westen voldoende aandacht besteden aan bedrijfsprocessen en resultaten, vergeten wij inderdaad maar al te vaak de emoties, dromen en inspiratie, vindt ook Jan Pieter van Lieshout. Met zijn 'dansscan' screent de voormalige dansleraar al ruim tien jaar succesvol de top van bedrijven en ministeries in binnen- en buitenland. Hij gaf ook een workshop bij de Nederlandse Orde van Beroepscoaches (Nobco), waarbij de uitnodiging luidde: 'Jan Pieter van Lieshout is meester in het spiegelen van persoonskenmerken op basis van beweging tijdens het dansen. Op deze avond word je al dansend door Jan Pieter van Lieshout gescand op mogelijke persoonlijke ontwikkelpunten.'

Omslagartikel

Door groepen met elkaar te laten dansen, brengt Van Lieshout naar eigen zeggen organisaties in beweging. Met spiritualiteit heeft het dansen volgens hem niets te maken. Het vertelt wel veel, zo niet alles, over een medewerker of manager. Door te spiegelen hoe iemand danst, wordt Van Lieshout even de ander en geeft hij vervolgens terug wat hij voelt en ervaart. Hij claimt dat al zijn bevindingen uit duizenden scans juist waren. 'Deelnemers zijn soms verbijsterd over wat ik allemaal in korte tijd kan zien. Als iemand zich niet herkent in mijn bevindingen, blijkt dat volgens collega's vaak de blinde vlek van die persoon te zijn.'

Van Lieshouts theorie komt erop neer dat de manier waarop iemand danst, laat zien wie die persoon werkelijk is. Door te dansen kunnen medewerkers en organisaties zich beter en sneller op elkaar afstemmen. 'Met dansen betrek je alle vier niveaus van mensen, fysiek, emotioneel, mentaal en spiritueel, en dat is buitengewoon efficiënt. In Duitsland werk ik veel met Mercedes-Benz. Als een projectteam bijvoorbeeld een nieuwe SLK moet ontwikkelen, hebben zij normaal gesproken vijf dagen nodig om een nieuwe strategie te bedenken. Met mijn Sensedance-programma lukt dat binnen drie dagen', zegt hij. 'Dansen maakt emoties los. De macarena kun je bijvoorbeeld boos, blij of verdrietig dansen. Ik liet een keer honderden ambtenaren dansen tijdens een verandertraject. De weerstand was daarna duidelijk minder omdat de medewerkers aandacht kregen voor hun emoties.'

Zakelijk dansen

Er rust een duidelijk taboe op het dansen, vooral in de zakelijke wereld. 'Dansen is onzeker en we grijpen ons liever vast aan zekerheden', licht Van Lieshout toe. Weinig mensen vinden het echt leuk om te dansen en zijn bang om fouten te maken. Hij stelt hen gerust. 'Er zijn geen fouten, alleen variaties. Ik laat deelnemers nooit alleen dansen en bouw het ook langzaam op. Door het dansen leren mensen in hun eigen kracht te staan. Mijn boek krijgt de titel *Van Ballroom naar de Boardroom*, omdat het over mijn verandering gaat van dansleraar naar consultant voor topbestuurders.

Net als Van Lieshout wil coach en consultant Peter Mulder liever niet het woord

'IN HET OOSTEN NOEMEN ZE HET MEDITATIE, HIER NOEMEN WIJ HET GEWOON HARDLOPEN'

spiritualiteit gebruiken om zijn werk te omschrijven. Waar het zakenleven best meer aandacht mag besteden aan de spirituele behoeften van mensen, mag de spirituele wereld best zakelijker worden, vindt Mulder. Maar we moeten er vooral niet te ingewikkeld over doen. 'Als yoga, meditatie of aura's worden ingezet in bedrijven gaat het ze vooral om het behalen van concurrentievoordeel. Door de overvloed aan informatie moeten managers en medewerkers nu steeds meer op hun intuïtie leren vertrouwen en die is vaak onvoldoende ontwikkeld. Zoals je vroeger een machine olie moest geven om te functioneren, stop je nu

yoga in je medewerker om die het werk beter te laten doen. Als medewerker blijf je een productiefactor, je wordt niet betaald om te mediteren of yoga te beoefenen.'

De bedrijfseconoom werkte jarenlang als sales- en marketingmanager voordat hij trainings- en coachingsbureau OSO oprichtte. Onlangs is hij een opleiding tot aulezer ofwel 'reader' begonnen. 'Ik was net als veel dertigers succesvol met een mooie baan, leaseauto en een huis. Maar ik dacht: waar gaat het allemaal over? Moet ik nog dertig jaar zo doorgaan? Nu ontwikkel ik mijn intuïtieve vermogen om mensen, teams en organisaties goed te leren scannen. Zo leer je de energie van een persoon of groep lezen. De meest succesvolle managers die ik ken, doen dat allang. Zij weten binnen een paar seconden of iemand geschikt is voor een bepaalde functie. Dat gebeurt niet op basis van informatie.'

Links spiritueel coach Christy van den Putten maakt kantoren energetisch schoon rechts yogadocent Corine Leegwater ziet dat bedrijven yoga ook gebruiken als wervingsinstrument

FOTO'S: KARIJN KAKEBEEKE

Mulder omschrijft zijn voornaamste vaardigheid als helderziend of intuïtief voelen. 'Ik krijg dingen sneller door. Zo zag ik bijvoorbeeld bij een paar vrouwen dat zij zwanger waren, voordat ook maar iets te zien was. En "weet" ik al voordat iemand wat zegt dat hij gaat trouwen of scheiden. Ook rijd ik al jaren standaard te hard, maar kreeg nog nooit een boete omdat ik vlak van tevoren aanvoel waar en wanneer wordt geflitst.'

Alles bestaat uit moleculen en is daarmee trilling, aldus de coach. Mulder kijkt naar de frequentie van de trilling, energie of aura en bepaalt waar de energie niet stroomt, waar iemand verkrampt is of vastzit. Net als bij het dansen van Van Lieshout, gebeurt dat op verschillende energieniveaus: fysiek, emotioneel, mentaal of spiritueel. Om goed te kunnen waarnemen, is het volgens Mulder van belang dat een coach zelf 'zo schoon mogelijk is en niet zijn eigen problemen op de cliënt projecteert. Dat kunnen helaas maar weinig coaches. De meesten blijven hangen in mentale concepten of technieken en slaan het spirituele en fysieke deel over.'

Dat schoonmaken speelt ook een belangrijke rol in de praktijk van Christy van den Putten. Ruimtes worden eerst uitgebreid energetisch schoongemaakt omdat volgens haar de energie blijft hangen van personen die er eerder zijn geweest. 'Soms hangt er spanning en angst in de lucht. Met een "space cleaner", een spray van onder andere rozenhoutolie, spuit ik in alle hoeken om de kwaliteit te waarborgen en de

negatieve energie door een afvoerputje naar buiten te laten stromen. Zo ben ik de ruimte aan het "healen". Ik heb zelfs een keer een heel oud kantoorpand schoongemaakt. Daar kom je veel oude pijn en entiteiten tegen die naar het licht moeten worden gebracht', zegt zij heel serieus.

Treurig kantoorleven

De toegenomen belangstelling voor spiritualiteit in het bedrijfsleven is volgens Pentascope-directeur Engbert Breuker simpel te verklaren. 'De meeste bedrijven zitten nog vast in het industriële paradigma waarbij mensen vooral als productiemiddel worden gezien. Ik ken geen enkele organisatie, ook niet Pentascope, waar talent en de passie van medewerkers volledig worden benut. Het lijkt nog het meest op een "intensieve menshouderij" (naar een boek

'TOEN IK BEGON MET YOGA, GING IK MENSELIJKER MET KLANTEN OM. MIJN VERKOOP SCHOOT OMHOOG'

van organisatieadviseur Jaap Peters, die beschrijft dat bedrijven systematisch de vrijheid en het potentieel van medewerkers beperken, red.). Kijk maar op een willekeurige dag in Den Haag als die kantoren rondlunchtijd leegstromen voor het luchtkwartier. Dat is een trieste bedoening. Ik heb jarenlang bij KPN gewerkt en mijn hoogtepunt van de dag was dan een ijsje kopen', zegt Breuker. 'Veel organisaties zijn op angst gebouwd. Wij willen een bedrijf zijn dat op liefde is gebaseerd.'

De directeur bekritiseert het management van bedrijven. 'Managers zijn 80 procent van de tijd bezig om te voorkomen dat het fout gaat, de andere 20 procent om te bewijzen dat zij ergens verantwoordelijk voor zijn als het wel goed gaat. Het is jammer als je baan bestaat uit bemoeienis met het werk van anderen. Het is veel leuker om groepjes mensen rond onderwerpen te verzamelen. Zo heb ik nu een projectgroep die zich bezighoudt met het invoeren van de mundo, een wereldmunt, en een groep die bezig is met het ontwerpen van 'great places to live'.

Het analyseren van bedrijfsprocessen en succesfactoren is geen betere tijdsbeste-

ding voor een bedrijf dan spirituele activiteiten, meent Breuker. 'Miljoenen factoren dragen bij aan het succes van een bedrijf. Het heeft net zo goed met toeval te maken. Sinds Albert Heijn smurven weggaf, doet mijn vrouw daar boodschappen. Smurven en wuppies, daar gaat het soms alleen om. Is dat dan heel zakelijk?'

Dansen, mediteren of yoga, het maakt niet zo veel uit wat je precies doet voor je spirituele ontwikkeling, denkt de directeur. 'Als ik bijvoorbeeld ga hardlopen, wordt mijn hoofd leeg. Dan kom ik schoon thuis en heb allemaal nieuwe ideeën. Dat is zuivere spiritualiteit. In het Oosten noemen ze dat meditatie, hier noemen wij het gewoon hardlopen.'

Een andere populaire spirituele activiteit in het bedrijfsleven is yoga. De behoefte aan meer diepgaande ontwikkeling verbaast yogadocente en coach Corine Leegwater allerminst. Net als Mulder werkte zij jarenlang in het bedrijfsleven. Ze was internationaal businessconsultant voordat zij haar bedrijf YogaYatra begon. Nu geeft ze yogalesen aan particulieren en workshops en trainingen aan bedrijven. 'Ik miste vooral verdieping in mijn werk. Het leven is meer dan een goede baan of salaris. Ik werkte vooral met mijn hoofd. De zoveelste data-analyse verkopen, daar werd ik gewoon niet warm van. Al die verkooptrucs om meer werk te genereren, als een aapje dat trucjes leert. Ik deed iets wat steeds meer tegen mijn hart inging en was op zoek naar een zinvoller bestaan.'

Als bedrijf is het volgens haar belangrijk om ervoor te zorgen aantrekkelijk te zijn voor talent. 'Hoogopgeleide dertigers en veertigers zijn al lang niet meer geïnteresseerd in louter materiele aspecten. Zij willen passie, bevlogenheid

en zingeving, werkelijk iets kunnen toevoegen.' Bedrijven doen er dan ook goed aan vroegtijdig yoga in de ontwikkeling van medewerkers te integreren. 'Ik ken zeer getalenteerde mensen die gefrustreerd uit het bedrijfsleven stappen omdat het zo'n eenheidsworst is. Ze konden niet zichzelf zijn en misten een stuk begeleiding hoe je naast een veeleisende baan ook zorg kunt dragen voor je lichamelijke en geestelijke gezondheid. Yoga is holistisch. Het gaat niet alleen om fysieke oefeningen, maar ook om ademhaling en meditatie.'

Met zweverigheid heeft yoga niets te maken. 'Toen ik ermee begon, ging ik bijvoorbeeld menselijker met klanten om. De verkoopcijfers schoten omhoog', licht Leegwater toe. Andere voordelen van yoga-oefeningen zijn onder andere duidelijke verhoging van weerstand en minder stressgerelateerde ziektes zoals slapeloosheid en overspannenheid.

Omdat zij gedurende haar stressvolle baan veel profijt had van yoga, besloot zij tijdens een sabbatical een opleiding tot yogadocente te volgen. Voordat zij de knoop doorhakte om als yogadocente en coach verder te gaan, solliciteerde zij een paar keer naar een baan in het bedrijfsleven om een goede keuze te kunnen maken. Tot haar grote verbazing kreeg zij ineens banen aangeboden die beter betaalden en zwaarder waren dan haar oude functie. 'Door yoga was ik niet vakinhoudelijk gegroeid, maar als mens. En dat komt je werk altijd ten goede.' ■